

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 kwietnia 2024 r.,

sprawy **M. M.**

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 270 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 10 października 2023 r., sygn. akt VII Ka 897/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie VI Zamiejscowy
Wydział Karny w Sulechowie

z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt VI K 108/21,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

**2. obciążyć oskarżycieli posiłkowych B. K. i D. K. kosztami
sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich
przypadających.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

M. M. został oskarżony o to, że:

„1. w dniu 5 listopada 2013 r. w Z. wypełnił <<urzędowy blankiet wekslowy nieprzekraczający 50.000 zł>> opatrzony podpisem B. K. i D. K. niezgodnie z wolą podpisanych działając w ten sposób na szkodę B. K. i D. K. , tj. o czyn z art. 270 § 2 k.k.,

2. w dniu 30 października 2015 r. w Sądzie Rejonowym Wydział I Cywilny w Zielonej Górze usiłował doprowadzić B. K. i D. K. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi w kwocie 50.000 zł po uprzednim przedłożeniu do akt w Sądzie Rejonowym Wydział I Cywilny w Zielonej Górze sygn. akt I Nc 5587/15 wypełnionego przez siebie niezgodnie z wolą podpisanych blankietu wekslowego będącego spłatą rzekomo udzielonej pożyczki, uzyskując w ten sposób nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, działając w ten sposób na szkodę B. K. i D. K. , tj. o czyn z art. 270 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Wyrokiem z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt VI K 108/21, Sąd Rejonowy w Świebodzinie VI Zamiejscowy Wydział Karny w Sulechowie oskarżonego M. M. uniewinnił od popełnienia zarzucanych mu czynów, a na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

Apelację na niekorzyść oskarżonego wniósł prokurator, który zaskarżając wyrok w całości, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. orzeczeniu temu zarzucił:

1. „mającą istotny wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego, to jest art. 7 k.p.k. polegającą na dowolnej ocenie gromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, bez uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co w konsekwencji skutkowało uniewinnieniem M. M. od zarzucanych mu czynów,

2. mający istotny wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych polegający na dowolnym przyjęciu, wbrew zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, iż oskarżony M. M. nie wypełnił <<urzędowego blankietu wekslowego nieprzekraczającego 50.000 zł>> opatrzonego podpisem B. K. i D. K. niezgodnie z wolą podpisanych oraz, że nie usiłował doprowadzić B. K. i D. K. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi

w kwocie 50.000 zł po uprzednim przedłożeniu do akt w Sądzie Rejonowym Wydział I Cywilny w Zielonej Górze, sygn. akt I Nc 5587/15, wypełnionego przez siebie niezgodnie z wolą podpisanych blankietu wekslowego będącego spłatą rzekomo udzielonej pożyczki, uzyskując w ten sposób nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, pomimo iż prawidłowa i kompleksowa ocena materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Apelację na niekorzyść wniósł także pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych B. K. i D. K. , który zaskarżając wyrok w całości zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego treść, tj.:

- „art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz 366 §1 k.p.k., poprzez uwzględnienie tylko okoliczności korzystnych dla oskarżonego, z pominięciem tych, z których wynikało, że oskarżony dopuścił się przestępstwa fałszerstwa materialnego i oszustwa, tj. zeznań oskarżycieli posiłkowych, wiadomości SMS oraz akt sprawy I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny, w tym protokołów rozprawy z dnia 30 maja 2017 r. i 18 lipca 2017 r. oraz 24 listopada 2017 r., a nadto wyroku z dnia 7 grudnia 2017 r. wraz z uzasadnieniem i wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 11 września 2018 r.;

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, przez dowolne i nieobiektywne uznanie, że zeznania oskarżyciela posiłkowego - B. K. są niewiarygodne, nielogiczne, niekonsekwentne i sprzeczne z prawdopodobieństwem życiowym oraz że częściowo niewiarygodne są także zeznania oskarżycielki posiłkowej - D. K. , podczas gdy zeznania ww. oskarżycieli są zbieżne z ich zeznaniami zawartymi w sprawie I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny, jak i ustaleniami faktycznymi zawartymi w uzasadnieniu wyroku wydanego w ww. sprawie;

- art. 7 k.p.k., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów przez nieuznanie winy oskarżonego, podczas gdy prawidłowa ocena wyjaśnień oskarżonego i zeznań oskarżycieli posiłkowych, dokonana przy uwzględnieniu

swobodnej oceny, zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, że oskarżony jest winnym zarzucanego mu czynu, ponieważ w sposób świadomy i celowy ukrył oryginał umowy z dnia 11 października 2010 r. i oryginał weksla, co wynika z uzasadnienia wyroku w sprawie I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny oraz faktu nieprzedłożenia ww. dokumentów także w niniejszej sprawie.”

Pełnomocnik zaskarżonemu wyrokowi zarzucił ponadto błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za jego podstawę i mających wpływ na jego treść, tj.:

- „poprzez niezasadne uznanie, że zeznania oskarżycieli posiłkowych nie zasługują na wiarę w części mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy zeznania oskarżycieli są spójne i wzajemnie ze sobą korelują, i to w części istotnej dla ustalenia sprawstwa oskarżonego, a są jedynie sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonego, co wynika ze sprzeczności ich interesów procesowych;
- poprzez niezasadne przyjęcie, wbrew zeznaniom oskarżycieli posiłkowych oraz dokumentom zgromadzonym w aktach sprawy I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny (w tym protokoły rozprawy z dnia 30 maja 2017 r. i 18 lipca 2017 r. oraz 24 listopada 2017 r., wyrok z dnia 7 grudnia 2017 r. wraz z uzasadnieniem i wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 11 września 2018 r.), że oskarżony nie dopuścił się zarzucanych mu czynów zabronionych, podczas gdy okoliczności sprawy oraz prawidłowa i całościowa wykładnia materiału dowodowego, a w szczególności uzasadnienie wyroku wydanego w sprawie I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny i poczynione tamże ustalenia faktyczne, prowadzą do wniosku, że oskarżony popełnił zarzucane mu czyny;
- przez niezasadne ustalenie, że umowa z 11 października 2010 r. była zawarta i wypełniona w chwili jej zawarcia i dotyczyła kwoty 50.000 zł oraz że blankiet weksla wypełniono zgodnie z ww. umową, podczas gdy ustalenie to jest niezgodnie z treścią dowodów przeprowadzonych i ujawnionych w sprawie, tj. zeznaniami oskarżycieli posiłkowych, wiadomościami SMS oraz aktami sprawy I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny, w tym protokołami rozprawy z dnia 30 maja 2017 r. i 18 lipca 2017 r. oraz 24 listopada 2017 r., a nadto wyrokiem

z dnia 7 grudnia 2017 r. wraz z uzasadnieniem i wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 11 września 2018 r.;

- poprzez niezasadne nieustalenie sytuacji finansowej i majątkowej oskarżycieli posiłkowych w okresie od września 2010 r. do października 2015 r. w zakresie potrzeby zaciągnięcia i możliwości spłaty pożyczki w kwocie 50.000 zł przez oskarżycieli, co skutkowało błędnym i bezkrytycznym przyjęciem, że umowa z dnia 11 października 2010 r. została wypełniona w dniu jej zawarcia na kwotę 50.000 zł i na taką też kwotę został wypełniony weksel.”

Odwołując się do tych zarzutów pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 10 października 2023 r., sygn. akt VII Ka 897/22, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

We wniesionej na niekorzyść oskarżonego kasacji, zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych zarzucił:

„1. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., przez brak pełnego i rzetelnego rozważenia przez Sąd Okręgowy zawartych w apelacji oskarżycieli posiłkowych zarzutów, a mianowicie obrazy przepisów postępowania mającej wpływ na treść orzeczenia, tj.:

- art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 k.p.k. oraz 366 § 1 k.p.k., poprzez uwzględnienie tylko okoliczności korzystnych dla oskarżonego, z pominięciem tych, z których wynikało, że oskarżony dopuścił się przestępstwa fałszerstwa materialnego i oszustwa, tj. zeznań oskarżycieli posiłkowych, wiadomości SMS oraz akt sprawy I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny, w tym protokołów rozprawy z dnia 30 maja 2017 r. i 18 lipca 2017 r. oraz 24 listopada 2017 r., a nadto wyroku z dnia 7 grudnia 2017 r. wraz z uzasadnieniem i wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 11 września 2018 r.,

- art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego, przez dowolne i nieobiektywne uznanie, że zeznania

oskarżyciela posiłkowego - B. K. są niewiarygodne, nielogiczne, niekonsekwentne i sprzeczne z prawdopodobieństwem życiowym oraz że częściowo niewiarygodne są także zeznania oskarżycielki posiłkowej - D. K. , podczas gdy zeznania ww. oskarżycieli są zbieżne z ich zeznaniami zawartymi w sprawie I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny, jak i ustaleniami faktycznymi zawartymi w uzasadnieniu wyroku wydanego w ww. sprawie,

- art. 7 k.p.k., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów przez nieuznanie winy oskarżonego, podczas gdy prawidłowa ocena wyjaśnień oskarżonego i zeznań oskarżycieli posiłkowych, dokonana przy uwzględnieniu swobodnej oceny, zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, że oskarżony jest winnym zarzucanego mu czynu, ponieważ w sposób świadomy i celowy ukrył oryginał umowy z dnia 11 października 2010 r. i oryginał weksla, co wynika z uzasadnienia wyroku w sprawie I C 66/17 Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Wydział I Cywilny oraz faktu nieprzedłożenia ww. dokumentów także w niniejszej sprawie,

łącznie poprzez utrzymanie w mocy wyroku uniewinniającego oskarżonego od popełnienia zarzucanych czynów, podczas gdy ze wskazanych wyżej dowodów wynika, że oskarżony popełnił zarzucane aktem oskarżenia czyny, którego to uchybienia Sądu Okręgowego konsekwencją jest ogólne stwierdzenie, że nie dopatrzył się żadnych nieprawidłowości po stronie Sądu Rejonowego, które miałyby w jakikolwiek sposób podważyć prawidłowość zaskarżonego wyroku, podczas gdy przeprowadzenie przez Sąd Okręgowy zgodnej z art. 433 § 2 k.p.k. pełnej, wnikliwej i rzetelnej analizy ww. zarzutów apelacyjnych, pozwoliłoby na przyjęcie trafnej konstatacji o sprawstwie i winie oskarżonego w zakresie zarzucanych mu czynów;

2. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., przez brak rozpoznania i odniesienia się przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do zarzutów i twierdzeń zawartych w apelacji oskarżyciela publicznego z 29 czerwca 2022 r.;

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 7 k.p.k., przez błędną, sprzeczną z zasadami

prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego ocenę opinii grafologicznej z 11 kwietnia 2023 r. i nieprawidłowe przyjęcie, że jest to dowód jednoznaczny, który zdyskredytował prezentowane przez oskarżyciela - B. K. stanowisko (jakoby jedyny weksel, jaki podpisał oskarżonemu, miał stanowić zabezpieczenie pożyczki na kwotę 15.000 zł uczynił to wraz z żoną, i że dowód ten jedynie pogłębił wątpliwości Sądu odwoławczego, co do zasadności przedstawienia zarzutów wobec oskarżonego), podczas gdy opinia grafologiczna dowodzi, że dwa weksle na kwotę 5.000 zł i 10.000 zł zostały podpisane in blanco tylko przez oskarżyciela posiłkowego – B. K., czyli celem zabezpieczenia pożyczki tylko na jego rzecz w nieoznaczonej dacie, a zatem nie sposób przyjąć, że opinia grafologiczna zdyskredytowała stanowisko oskarżyciela posiłkowego, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie przyjęcia, że oskarżony udzielił oskarżycielom posiłkowym co najmniej dwóch pożyczek, co podważa prawdziwość ich relacji, a co w konsekwencji doprowadziło do niesłusznego utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego;

4. rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., przez niedopuszczenie z urzędu dowodu z przesłuchania oskarżycieli posiłkowych, na okoliczność liczby, wartości, dat i okoliczności udzielonych łącznie oskarżycielom posiłkowym oraz tylko oskarżycielowi posiłkowemu pożyczek przez oskarżonego, i ówczesnej sytuacji finansowej i majątkowej oskarżycieli, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, iż oskarżony udzielił oskarżycielom co najmniej dwóch pożyczek, co ma podważać prawdziwość ich relacji, co w konsekwencji doprowadziło do niesłusznego utrzymania w mocy rażąco niesprawiedliwego wyroku Sądu Rejonowego.”

Pełnomocnik wniósł o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego i poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia ww. wniosku, uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Odpowiadając pisemnie na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej. Również o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej wnioskował obrońca oskarżonego.

Z kolei pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych wniósł o nieuwzględnienie stanowiska prokuratora zawartego w odpowiedzi na kasację.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych jest oczywiście bezzasadna, co umożliwiło oddalenie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, co oznacza, że jej celem nie jest powtórna kontrola odwoławcza, dlatego też w toku postępowania kasacyjnego, z założenia, nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary.

W tym kontekście analiza podniesionych zarzutów kasacyjnych pozwala na stwierdzenie, że głównym ich celem jest jednak dążenie do podważenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy, a w pełni zaaprobowanych przez Sąd Okręgowy.

Podnoszone przez skarżącego zarzuty z pkt 1 były już przedmiotem rozpoznania w ramach postępowania odwoławczego, do których w sposób pełny i wnikliwy odniósł się Sąd odwoławczy, wskazując czym się kierował uznając zarzuty apelacyjne za niezasadne, nie ograniczając się tym samym li tylko do aprobaty zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji.

Odnosząc się bezpośrednio do stawianego w kasacji zarzutu obrazy art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k., stwierdzić należy, iż jest on niezasadny. Analiza podnoszonego uchybienia nieodparcie prowadzi do konstatacji, iż „posłużył” on *de facto* ponownemu wdaniu się w polemikę z prawidłowo wykonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi. Zdaniem skarżącego doszło do rażącego naruszenia przepisów prawa, mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez „brak pełnego i rzetelnego” rozważanie zarzutów apelacyjnych. Jednak o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, bądź gdy uczyni to w

sposób rażąco nierzetelny, zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. - gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji, a więc wtedy, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja będzie zawierała braki (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., II KK 118/18). Nie sposób w rozpoznawanej sprawie uznać, aby Sąd Okręgowy w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów podniesionych w apelacji pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych albo nie wyjaśnił zajętego przez siebie stanowiska. Stanowisko zaś pełnomocnika w tym zakresie, nie wpływa w żadnej mierze na dokonaną w postępowaniu apelacyjnym ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia, którą należy uznać za prawidłową i wyczerpującą oraz czyniącą zadość obowiązującej procedurze karnej. Wniosek ten potwierdza sposób zredagowania zarzutu kasacyjnego, który podnosząc rzekome naruszenie standardu kontroli odwoławczej, powtarza następnie zarzuty apelacyjne, a w uzasadnieniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia wywodzi, iż nie zgadza się ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Okręgowy.

Zarzut z pkt 2 kasacji jest rażąco nietrafny, ponieważ zarówno w treści zaskarżonego wyroku, jak i sekcji 3.1 jego uzasadnienia wynika, że Sąd odwoławczy rozpoznał apelację wniesioną przez oskarżyciela publicznego. Brak szerszego odniesienia się do podnoszonych w niej zarzutów wynika z tego, że – jak wyjaśnił Sąd Okręgowy – brak było wniosku oskarżyciela publicznego o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Dodać przy tym trzeba, że zarzuty apelacji prokuratora w znacznej mierze pokrywały się z zarzutami apelacji pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych.

Niezasadny jest także zarzut obrazy art. 7 k.p.k. Skoro bowiem ocena Sądu odwoławczego mieści się w granicach wyznaczonych dyspozycją art. 7 k.p.k., tj. zgodna jest z zasadami swobodnej oceny dowodów, to zbudowany na podstawie tak ocenionych dowodów, w tym dowodu z opinii grafometrycznej z postępowania odwoławczego (k - 477- 485/tom III), stan faktyczny pozostaje pod ochroną wskazanego przepisu. Sąd Okręgowy podkreślił, iż nie znalazł żadnych podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów, jak i poczynionych w oparciu o nią ustaleń faktycznych. Sąd wskazał również, iż nie miał

żadnych wątpliwości, że ocena ta została dokonana w sposób prawidłowy, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności tak korzystnych, jak i niekorzystnych dla oskarżonego, a materiał dowodowy nie zdołał udowodnić tezy pokrzywdzonych, że oskarżony M. M. dopuścił się sfałszowania dokumentów w postaci umowy pożyczki czy weksla, mającego stanowić jej zabezpieczenie, a wręcz powziął szereg wątpliwości co do zasadności oskarżenia, co musiało zostać rozstrzygnięte na korzyść oskarżonego. Warto zauważyć, że Sąd odwoławczy nie ustalał faktów na nowo, odmiennie od orzeczenia Sądu pierwszej instancji, a uzyskana w toku postępowania apelacyjnego opinia grafometryczna zwiększyła jedynie wątpliwości co do wiarygodności relacji oskarżycieli posiłkowych. Ostatecznie zarzut z pkt 3 kasacji nie dotyczy oceny wskazanego dowodu przez pryzmat wymagań wynikających z art. 7 k.p.k., a niekorzystnych dla oskarżycieli ustaleń faktycznych.

Bezzasadny jest także zarzut rażącego naruszenia art. 167 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. Przepis art. 167 k.p.k. nakłada na Sąd obowiązek przeprowadzenia dowodów z urzędu, ale tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy i prawidłowego wyrokowania. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w sprawie III KK 182/21, „Sąd orzekający ma zatem obowiązek dochodzenia do prawdy również w sytuacji, gdy strony nie wnioskuje o przeprowadzenie nowych dowodów, ale dopiero wówczas, gdy dokonując oceny dowodów uzna, że materiał dowodowy jest niepełny i nasuwa wątpliwości co do stanu faktycznego sprawy i tym samym wymaga uzupełnienia” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2021 r., III KK 182/21, czy z dnia 28 kwietnia 2022 r., II KK 497/21). Taka sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie miała miejsca. Skoro Sąd odwoławczy nie dopuścił z urzędu dowodu z ponownego przesłuchania oskarżycieli posiłkowych na okoliczności podnoszone przez skarżącego, to po przeprowadzeniu dowodu z opinii grafometrycznej, uznał że materiał dowodowy jest pełny i niewymagający uzupełnienia, a wszystkie istotne okoliczności, niezbędne dla prawidłowego wyrokowania, zostały wyjaśnione.

Z kolei, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, przez pojęcie "rażącej niesprawiedliwości" z art. 440 k.p.k. należy rozumieć w szczególności uchybienie wymogu rzetelności procesu wiążące się nie tylko z łatwością stwierdzenia jej zaistnienia, ale i stopniem natężenia owej niesprawiedliwości, która musi mieć

charakter rażący, czyli bardzo duży (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 marca 2022 r., I KK 13/22; z dnia 23 listopada 2022 r., II KK 527/22; z dnia 24 maja 2021 r., III KK 140/21). W tym układzie aby skutecznie zarzucić sądowi odwoławczemu rażącą i mogącą mieć istotny wpływ na treść orzeczenia obrazę art. 440 k.p.k., skarżący powinien wykazać, że sąd odwoławczy utrzymał w mocy orzeczenie, którego nie da się pogodzić ze społecznym poczuciem sprawiedliwości. Powyższe wymaga wykazania uchybienia, którego sąd odwoławczy nie dostrzegł, jak i jego bardzo poważnych konsekwencji. Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych nie sprostął tym wymogom, albowiem zarzut ten *de facto* sprowadza się do dążenia do wykazania odmiennego, niż ustalony w postępowaniu sądowym, stanu faktycznego sprawy. Godzi się nadto zauważyć, że oskarżyciele posiłkowi, występujący w sprawie jako strony postępowania, reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wykazali w toku postępowania odwoławczego aktywności procesowej, w szczególności nie składali żadnych nowych wniosków dowodowych, trudno w tej sytuacji uznać, że Sąd odwoławczy naruszył prawo, i to w sposób rażący, przez to, że z urzędu nie dopuścił dowodu z zeznań oskarżycieli na okoliczności opisane w pkt 4 kasacji.

Mając powyższe na uwadze, kasację pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych uznać należało za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu w trybie przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

[J.J.]

[ms]